[redacted] 16/9/23

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Directoraat Generaal Curatieve Zorg
Directie Curatieve Zorg
Team C

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister LZS

Deadline: 22 september 2023

nota

Voorhangbrief verlenging transitieprestatie

Datum
9 juni 2023

Kenmerk
3634410-1050576-CZ

Uw kenmerk
-

Zaaknummer
1050576

Bijlage(n)
Brief EK
Brief TK

1. Aanleiding

Via deze brief informeert u, mede namens de minister voor Rechtsbescherming, beide Kamers over het volgende:

- Uw voornemen om in te stemmen met het verzoek van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) tot verlenging van de (tijdelijke) transitieprestatie voor de curatieve geestelijke gezondheidszorg (ggz) en forensische zorg (fz) met twee jaar en de NZa de gevraagde aanwijzing te sturen. De transitieprestatie is een tijdelijke prestatie die bij de start van het zorgprestatiemodel (zpm) in het leven is geroepen om een vangnet te creëren om eventuele financiële effecten van de overgang naar een nieuwe bekostigingssystematiek in de ggz en fz (het zorgprestatiemodel) te kunnen dempen.
- Ook informeert u de Kamers over de uitkomsten van het onderzoek van de NZa naar het bijstellen van de tarieven in het zorgprestatiemodel. Het informeren van de Tweede Kamer over dit onderzoek heeft u toegezegd tijdens het commissiedebat ggz/suïcidepreventie van 19 april 2023 (TZ202304-192).
- Verder informeert u de Tweede Kamer over de uitvoering van de motie van de leden Westerveld (GL) en Mohandis (PvdA)[1] om de prikkels van het zorgprestatiemodel per 2024 de juiste kant op sturen.
- Tot slot doet u de toezegging[2] gestand om de Tweede Kamer te informeren over het beschikbaar stellen van een formulier op de website Zorgbeeldportaal waar ggz aanbieders hun wachttijden en wachtenden aanleveren.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met bijgevoegde brief en deze, mede namens de minister voor Rechtsbescherming, naar de beide Kamers te sturen. De zakelijke inhoud van de aanwijzing dient 30 dagen te worden voorgehangen bij het parlement.

Na afloop van de voorhangtermijn wordt de benodigde opdracht (aanwijzing tot het verlengen van de transitieprestatie met vrij tarief voor de jaren 2024 en

[1] Kamerstukken II 2022-2023, 25 424, nr. 655.
[2] TZ202304-192

2025) aan u voorgelegd ter ondertekening, waarna deze aan de NZa wordt gestuurd.

3. Kernpunten

Voorhangprocedure

- U heeft op 29 juni 2023 een brief van de NZa ontvangen. De brief met dit verzoek is bijgevoegd bij deze nota en wordt meegestuurd met de Kamerbrieven.
- In de brief verzoekt de NZa u haar een aanwijzing te geven om de (tijdelijke) transitieprestatie voor de ggz en fz met twee jaar te verlengen.
- U geeft gehoor aan dit verzoek en geeft aan dan ook voornemens te zijn om, mede namens de minister voor Rechtsbescherming, de NZa een aanwijzing te geven voor het verlengen van de transitieprestatie met een vrij tarief (onder dezelfde voorwaarden) voor de jaren 2024 en 2025.
- Het verzoek komt voort uit een bestuurlijk overleg met branchepartijen dat de NZa op 21 juni 2023 heeft gehad met branchepartijen en financiers in de ggz en fz. In dat overleg is gezamenlijk geconcludeerd dat een verlenging van de transitieprestatie wenselijk is om in specifieke situaties ruimte te geven aan partijen om afspraken te maken.
- De tijdelijke transitieprestatie voor geleverde zorg en met een vrij tarief is door uw ambtsvoorganger in het leven geroepen om een vangnet te creëren om eventuele financiële effecten van de overgang naar een nieuwe bekostigingssystematiek in de ggz en fz (het zorgprestatiemodel) te kunnen dempen. Een zorgaanbieder en zorgverzekeraar of de divisie ForZo/JJI van DJI moeten onderling afspraken maken willen ze gebruik maken van de transitieprestatie (contractsvereiste).
- De huidige transitieprestatie is een tijdelijke prestatie (2022 en 2023).
- De NZa concludeert dat het nog te vroeg is om het vangnet weg te halen. Mede in het licht dat het productiviteitonderzoek (verderop in deze nota wordt hier verder op ingegaan) geen bruikbare uitkomsten heeft opgeleverd en er nog geen integraal kostenonderzoek door de NZa heeft plaatsgevonden naar de kosten die aanbieders maken onder het zorgprestatiemodel.
- Het eigen risico binnen de Zvw is niet van toepassing op de transitieprestatie;
- U geeft aan het Zorginstituut Nederland te verzoeken, net als voor de jaren '22 en '23, in het Handboek Informatie Zorgverzekeringswet en de Regeling structurele aanlevering gegevens Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg[3] aan te geven hoe de kosten meelopen in de risicoverevening.
- U verzoekt de NZa toe te zien dat de transitieprestatie ter ondersteuning is om toereikende afspraken te maken tussen zorgverzekeraar of de divisie ForZo/JJI van DJI en zorgaanbieder.
- Dit verzoek is in lijn met de afspraken die u met partijen in het IZA heeft gemaakt om in de contractering optimaal gebruik te gaan maken van de mogelijkheden die het zorgprestatiemodel biedt om een passende vergoeding af te spreken voor (zware en/of complexe) multidisciplinaire zorg.[4]

[3] Handboek informatie Zorgverzekeringswet 2023
[4] IZA pag. 48

Uitkomsten productiviteitsonderzoek NZa

- De brief van de NZa van 29 juni jl. bevat ook de uitkomsten van het productiviteitsonderzoek dat de NZa in de curatieve ggz heeft uitgevoerd. Hierin is onderzocht of de productie waarvan is uitgegaan bij de huidig tarieven in het zorgprestatiemodel nog klopt. Aanleiding om dit onderzoek uit te voeren waren signalen dat de tarieven niet meer aansloten bij de huidige praktijk.
- De NZa geeft aan dat op basis van de ontvangen gegevens er onvoldoende onderbouwing is om de tarieven te herijken per 2024.
- De opgehaalde gegevens uit het onderzoek lieten een hele grote spreiding in productiviteit zien die leidde tot twijfel over de juistheid ervan. Bij validatie bleken aanzienlijke onjuistheden in de opgehaalde data te zitten. Hiervoor zijn de controlemogelijkheden voor de NZa te beperkt.

Motie van de leden Westerveld (GL) en Mohandis (PvdA)

- De motie van de leden Westerveld (GL) en Mohandis (PvdA)[5] verzoekt de regering om alles in het werk te stellen om per 2024 de beoogde prikkels van het zorgprestatiemodel wel de juiste kant op te sturen, waardoor gestimuleerd wordt om de meeste complexe cliënten zorg en tijd te bieden en de Kamer hierover op de hoogte te houden.
- U informeert de Kamer over de uitvoering van deze motie. U heeft deze motie destijds ontraden.
- In de Kamerbrief *Stand van zaken moties & toezeggingen zomerreces 2023* die de minister van VWS mede namens u op 30 juni 2023 heeft gestuurd, heeft u al aangegeven dat u in deze brief terug zou komen op deze motie.[6]
- U verwijst in deze brief nogmaals naar de zelfstandige bevoegdheid van de NZa om te bepalen of er aanpassingen in het zorgprestatiemodel nodig zijn. Ook brengt u het doel van het zorgprestatiemodel in herinnering: faciliteren van een passende vergoeding die aansluit bij de feitelijke behandelinzet, ook als het gaat om zorg voor cliënten met een complexe zorgvraag.
- In het IZA heeft u afspraken met partijen gemaakt dat partijen in de contractering optimaal gebruik moeten maken van de mogelijkheden in het zorgprestatiemodel om een passende vergoeding af te spreken voor (zware en/of complexe) multidisciplinaire zorg.[7] De transitieprestatie kan daarin een rol spelen als de tariefruimte (inclusief de toepassing van max-max tarieven) niet toereikend is om afspraken tussen zorgaanbieder en zorgverzekeraar te effectueren.
- Een verbeterde zorgvraagtypering ggz draagt bij aan het maken van meer gerichte afspraken over zorg voor cliënten met een complexe zorgvraag en/of met een ernstige psychiatrische aandoening. In het IZA heeft u daarover afspraken gemaakt.[8]
- Er is een brief aan de NZa verzonden met een verzoek tot verkenning of een beschikbaarheidbijdrage een duurzame oplossing biedt voor cruciale ggz waarvan de meest complexe patiënten gebruik maken. Deze brief heeft u naar de NZa verzonden naar aanleiding van de motie van het lid Agema (PVV) die de regering verzoekt om te laten onderzoeken of een

[5] Kamerstukken II 2022-2023, 25 424, nr. 655.
[6] Kamerstuk 36200-XVI-236
[7] IZA pag. 48, Kamerstuk 29 389, nr. 111.
[8] IZA pag. 48, Kamerstuk 29 389, nr. 111

beschikbaarheidbijdrage een duurzame oplossing biedt voor de aanhoudende onvoldoende beschikbaarheid van cruciale ggz voor de allerzwaarste patiënten.[9] Deze motie en de motie van de leden Westerveld en Mohandis gaan over de bekostiging van de meest complexe zorg in de ggz. Daarom wordt in bijgevoegde Kamerbrief de voortgang van beide moties benoemd.

Beschikbaar stellen formulier wachttijdgegevens via Zorgbeeldportaal

- Vorig jaar oktober heeft de NZa een formulier live gezet voor het ophalen van de wachttijdgegevens in de ggz. Voor de livegang is met de stakeholders, Vektis, MIND en Kiezen in de ggz, afgestemd welke gegevens bij zorgaanbieders uitgevraagd zouden worden. Maar na de livegang bleek dat die data niet verwerkt kon worden op de manier waarop die werd uitgevraagd door de stakeholders. Daarop is in de uitvoering overleg geweest en is besloten dat er aanpassingen nodig zijn aan het formulier.
- U heeft de Tweede Kamer tijdens het commissiedebat ggz/suïcidepreventie van 19 april 2023 toegezegd (TZ202304-192) hen over de nieuwe livegang te informeren.
- Inmiddels zijn de aanpassingen doorgevoerd en staat het formulier in de nieuwe versie live.
- De reden dat u deze toezegging meeneemt in deze Kamerbrief is omdat de toezeggingen om de Kamer te informeren over de uitkomsten van het productiviteitsonderzoek van de NZa en de toezegging de Kamer te informeren over de livegang van het formulier tot één toezegging (TZ202304-192) zijn samengevoegd.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

In uw Kamerbrief van 13 april 2023[10] over het zorgprestatiemodel, evenals in uw antwoorden op de Kamervragen van het lid van den Berg (CDA)[11], heeft u de Kamer geïnformeerd over het productiviteitsonderzoek van de NZa. U heeft aangegeven dat de NZa op basis van dit onderzoek kan besluiten tot aanpassing van de tarieven in het zorgprestatiemodel per 2024. Dit is een bevoegdheid die de NZa heeft. Voor aanpassing van tarieven is gedegen onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek heeft echter niet geleid tot een solide onderbouwing om de tarieven per 2024 te kunnen herijken.

U informeert de Kamer over de uitvoering van de motie van de leden Westerveld (GL) en Mohandis (PvdA).[12] Deze motie constateert dat er een beperkte vergoeding van indirecte tijd in de tarieven zit en roept de regering op om alles in het werk te stellen om per 2024 de beoogde prikkels van het zorgprestatiemodel wel de juiste kant op te sturen waardoor gestimuleerd wordt om de meeste complexe cliënten zorg en tijd te bieden, en de Kamer hierover op de hoogte te houden.

---

[9] Kamerstukken II 2022-2023, 25 424, nr. 652
[10] Kamerstuk 25 424 nr. 650
[11] Kamerstuk 2023Z02234
[12] Kamerstukken II 2022-2023, 25 424, nr. 655

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
Vanuit zorgaanbieders komen signalen dat de tarieven in het zorgprestatiemodel te laag zouden zijn. Dit komt onder andere naar voren in de eerste verkennende evaluatie van het zorgprestatiemodel[13] waarover u de Kamer in uw brief van 13 april 2023[14] heeft geïnformeerd. De Nederlandse ggz heeft bezwaar aangetekend tegen de tarieven voor 2023.[15]

De NZa kent een (jaarlijkse) onderhoudscyclus waarin zij samen met belanghebbende partijen onderzoeken of aanpassingen in de bekostiging nodig zijn om aansluiting op de praktijk te borgen. Voor 2024 is gekeken of de productie waarvan bij de huidige tarieven is uitgegaan nog klopt. Dit mede naar aanleiding van de aanbeveling uit de verkennende evaluatie om de kostendekkendheid van de tarieven te onderzoeken. Dit onderzoek heeft echter niet geleid tot een solide onderbouwing om de tarieven per 2024 te kunnen herijken. Het is een bevoegdheid van de NZa om te besluiten over het al dan niet aanpassen van de tarieven. De NZa bereidt een kostenonderzoek voor in de ggz en fz en wil hiermee actuele en kostendekkende tarieven bepalen die per 2026 ingaan.

Het verzoek van de NZa om de transitieprestatie te verlengen komt voort uit het overleg met branchepartijen, waaronder MEER ggz, de Nederlandse ggz, Zorgverzekeraars Nederland en de Dienst Justitiële Inrichtingen, waarin ze hebben vastgesteld dat het zeer gewenst is om in specifieke situaties ruimte te kunnen geven aan contractpartijen.

c. Financiële en personele gevolgen
De transitieprestatie is een voortzetting van de bestaande afspraken. De transitieprestatie is bedoeld om verzekerde vormen van zorg passend te bekostigen, waar dat in het zorgprestatiemodel mogelijk nog niet het geval is. Het betreft het (tijdelijk) passend bekostigen van zorg die zonder overgang naar het zorgprestatiemodel ook bekostigd zou worden. Dit is conform het uitgangspunt dat de overgang naar het zorgprestatiemodel macrobudgettair neutraal moet zijn. Afspraken tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars over het gebruik van de transitieprestatie moeten opgevangen worden binnen de gestelde financiële kaders van de ggz zoals bestuurlijk overeengekomen in het Integraal Zorgakkoord.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
Om de transitieprestatie met een vrij tarief met nog twee jaar te verlengen moet u de NZa een aanwijzing sturen. De NZa heeft ten eerste een aanwijzing nodig omdat het gebruik van de huidige transitieprestatie via de aanwijzing voor het zorgprestatiemodel beperkt was tot twee jaar (2022 en 2023)[16] en ten tweede omdat het een vrij tarief betreft. In de ggz en fz zijn maximumtarieven de geldende tariefsoort. Over het voornemen een aanwijzing te geven, informeert u de Eerste en Tweede Kamer via een voorhangbrief. Na afronding van de voorhangprocedure, kan de aanwijzing aan de NZa gegeven worden.

---

[13] 20221205-Rapportage-tussentijdse-evaluatie-zorgprestatiemodel.pdf
[14] Kamerstuk 25 424 nr. 650.
[15] Ggz tekent bezwaar aan tegen tarieven zorgprestatiemodel - Skipr
[16] Zie aanwijzing van 14 december 2020, stcrt. 2020, nr. 66990.

In de voorhangbrief wordt aangegeven dat het een tijdelijke transitieprestatie betreft voor geleverde zorg en er wordt aangegeven dat partijen hierover een schriftelijke afspraak dienen te maken, dit is in lijn met de eerder voorhangbrief van 6 oktober 2020 (25 424, nr. 554) over dit onderwerp.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De Kamerbrief is intern VWS afgestemd met PZO, Z en FEZ.

Interdepartementaal is deze Kamerbrief afgestemd met het ministerie van JenV en het ministerie van Financiën.

De paragrafen over de uitkomsten van NZa productiviteitsonderzoek en het verzoek van de NZa tot verlenging van de transitieprestatie zijn afgestemd met de Nederlandse ggz, Zorgverzekeraars Nederland en de NZa.

De paragraaf over het Zorgbeeldportaal is afgestemd met de NZa.

f. Gevolgen administratieve lasten
Niet van toepassing.

g. Toezeggingen
In het commissiedebat van 19 april 2023 heeft u de Kamer een toezegging gedaan (TZ202304-192). Deze toezegging luidde: "De minister informeert de Kamer over de uitkomsten van het NZa-onderzoek naar het bijstellen van de tarieven van het zorgprestatiemodel en of het is gelukt op 1 juli live te gaan."

De toezegging bestaat uit twee separate toezeggingen. Door de terugkoppeling over de uitkomsten van het productiviteitsonderzoek voldoet u aan het eerste gedeelte van de toezegging.

Het tweede gedeelte van de toezegging ("en of het is gelukt op 1 juli live te gaan.") gaat over het beschikbaar stellen van het NZa formulier voor het ophalen van de wachttijdgegevens in de ggz. Om gelijk aan de gehele toezegging te voldoen, informeert u de Kamer ook hierover.

In de Kamerbrief *Stand van zaken moties & toezeggingen zomerreces 2023* die de minister van VWS mede namens u heeft gestuurd, heeft u toegezegd in de brief over de terugkoppeling over de uitkomsten van het NZa onderzoek op de motie van de leden Westerveld (GL) en Mohandis (PvdA) terug te komen.[17][18]

h. Fraudetoets
Niet van toepassing.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[17] Kamerstuk 36200-XVI-236
[18] Kamerstukken II 2022-2023, 25 424, nr. 655